

Lopen langs de Luts

Start: Ypercolsga, bushalte Waterloo (zoek bij OV9292 op Waterloo, Ypercolsga)

Einde: Oudemirdum, bushalte Oudemirdum, Jan Schotanuswei

Afstand: 13 km.

Parkeren: Parkeerplaats Warrensterwei. Rijd op de N928 bij rotonde Ypercolsga de Warrensterwei in richting Balk (fietswijzer). Even voor het verkeersbord Verboden voor motorrijtuigen is links een kleine parkeerplaats. Volg de routebeschrijving vanaf *.

OV: Terug met bus 44 naar Oudemirdum, richting Bolsward.

Horeca: Diverse gelegenheden in Balk en Oudemirdum

Route

Loop vanaf de bushalte richting rotonde en ga bij fietswijzer LA richting Balk.

* Bij het verkeersbord Verboden voor motorrijtuigen LA en met de bocht mee naar rechts langs een houten afsluitboom natuurgebied De Warren in.

Volg de dijk langs het Slotermeer. Aan het eind van het dijkje verder over het fietspad om het bungalowpark heen. Je passeert Paviljoen/restaurant Jachtmeester Keimpe met daarachter de jachthaven en een strandje.

Bij de monding van de Luts buigt de weg naar rechts. Klinkerweg wordt asfaltweg. Na plaatsnaambord Balk de weg langs de Luts blijven volgen tot de witte brug bij het Raadhuis.

Kijkpunt 1: Balk Boterdorp

Als je door de dorpskern van Balk loopt, waan je je al snel een paar eeuwen terug in de tijd. Het fraaie raadhuis in renaissancestijl en de monumentale panden herinneren aan een rijke geschiedenis.

Balk is omstreeks het jaar 1300 ontstaan bij een houten balkbrug over de Luts, die toen niet veel meer was dan een waterloop. Nadat de rivier diverse keren was verbreed werd het een vaarroute voor het vervoer van boter en zuivel. Langs de oevers vestigden zich boterhandelaren. Vanaf de 16^e eeuw groeide Balk uit tot een centrum voor de boterhandel. Via de Luts werd boter en zuivel verscheept naar andere delen van Nederland, Engeland en Frankrijk. Dat legde de boterhandelaren geen windeieren. Ze bouwden pakhuizen met rijk versierde gevels. In de ornamenten werden botertonnen verwerkt. Hoe mooier het ornament, hoe rijker de boterhandelaar. In de 18^e eeuw bereikte de zuivelindustrie haar hoogtepunt. Daarna kwamen er steeds meer zuivelfabrieken en ging men over op de productie van kaas. In het jaar 2000 stopte de zuivelindustrie in Balk.

Ga de brug over en aan de andere kant van het water verder. Je passeert een gietijzeren ophaalbrug en loopt Balk uit. Na ong. 800 m. voor huisnrs. 8 en 9 LA langs bordje Opengesteld, karrenspoor. Na de (paarden)wei RA, wordt een smal graspad.

Let op! Tijdens het broedseizoen (1 maart tot 1 juli) is dit pad afgesloten. Loop in die periode nog ongeveer 440 m. door langs de Luts. Na de Jan Jurjenssingel bij picknickbank LA.

Het pad komt uit op een asfaltweggetje. Ga RA. Vóór de klokkenstoel RA langs de haag van de begraafplaats.

Kijkpunt 2: De Klokkenstoel van Ruigahuizen

In de buurtschap Ruigahuizen is de klokkenstoel eenzaam achtergebleven op de begraafplaats. In de 15^e eeuw stond naast de klokkenstoel een kerk zonder toren. In die tijd konden de arme dorpen in deze omgeving zich nog wel een eenvoudig kerkje veroorloven, maar voor een toren met luidklok was niet genoeg geld. Bovendien was de kans groot dat de toren op de zachte veengrond zou verzakken. Een vrijstaande klokkentoren was daarom een goede oplossing.

In de 18^e eeuw werd de kerk van Ruigahuizen afgebroken en niet meer herbouwd. Later viel ook de klokkenstoel onder de sloophamer. Pas in 1956 kwam er een nieuwe klokkenstoel waarin de oude klok werd gehangen. Helaas werd de zuinig bewaarde klok in 1975 gestolen. Het exemplaar dat hier voor in de plaats kwam had een te vrolijke klank bij een begrafenis en werd toen vervangen door een zwaardere klok.

Halverwege de ronding, ter hoogte van de achterkant van de klokkenstoel, RA de bosrand in. Volg dit slingerende pad door het rabattenbos steeds RD en negeer de zijpaden. Je komt weer uit bij de Luts. Ga LA over het zandpad. Blijf langs het water lopen tot landhuis Kippenburg.

Kijkpunt 3: Landhuis Kippenburg

Het komt een beetje vreemd over. Een statige wit landhuis met de naam Kippenbug. De naam verwijst naar het plan van jonkheer Oncko van Swinderen die op zijn landgoed een kippenfokkerij wilde beginnen. De kippen brachten echter weinig geld in het laatje. Daarom verhuurde de jonkheer het landhuis als logement annex herberg. In een contract liet hij vastleggen dat in de herberg geen sterke drank mocht worden gedronken. Ondanks deze bepaling trok de taveerne veel bezoekers, vooral tijdens de jaarlijkse Wyldemerk. In 1985 hield de uitspanning op te bestaan. Kippenburg werd gerestaureerd en in oude stijl hersteld. Wie van de historische sfeer wil genieten, kan het landhuis huren.

Ga verder RD met de Luts aan je rechterhand. Bij routepaaltje KP 64 LA. In de bocht naar rechts bij huisnr. 3 RD natuurgebied Nijemardemerheide in. Bij de ingang van het golfterrein RD. Aan het eind de asfaltweg en de Schaarslijpersbrug oversteken.

Direct na de brug LA. Op kruising RD, wandelpad evenwijdig aan de asfaltweg. Na de Werkschuur Gaasterland RA en na infobord LA over het bruggetje, fietspad. Loop dit lange fietspad helemaal uit. Aan het eind LA en daarna links aanhouden, Fonteinwei. Na de kerk RD langs horeca tot de doorgaande weg met bushaltes.



